

VRIJESCHOOLONDERWIJS

WAT IS HET?

In augustus 2024 start de vrijeschoolafdeling voor voortgezet onderwijs bij MollerJuvenaat in Bergen op Zoom. De afdeling omvat de eerste twee leerjaren van het voortgezet onderwijs. Binnen de vrijeschoolafdeling worden die klas 7 en klas 8 genoemd. In die jaren wordt volledig vanuit de vrijeschool-pedagogie en -didactiek gewerkt. Er wordt in Bergen op Zoom eigentijds vrijeschoolonderwijs aangeboden, met veel aandacht voor kunst, cultuur, natuur en een brede algemene ontwikkeling. Daarna is er voor alle leerlingen een drempelloze aansluiting op de examenprogramma's op havo- of vwo-niveau bij MollerJuvenaat. Leerlingen en ouders kunnen dan natuurlijk ook voor andere scholen in Bergen op Zoom en omgeving kiezen.

VOOR WIE?

Voor ouders en leerlingen van de vrije basisschool De Zeeridder in Bergen op Zoom gaat een jarenlang gekoesterde wens in vervulling. Voor veel leerlingen en ouders die de vrijeschool nog niet kennen, komt er een mooie kans om kennis te maken met het vrijeschoolonderwijs. Want het voortgezet vrijeschoolonderwijs staat open voor leerlingen en ouders van alle achtergronden en gezindten. De afdeling staat dus open voor leerlingen van alle basisscholen uit Bergen op Zoom en omgeving die volgend jaar een nieuwe school gaan kiezen.

ACHTERGROND

De fabrikant Emile Molt maakte de start van de eerste vrijeschool in 1919 in Stuttgart mogelijk. Het vrijeschoolonderwijs bestaat nu ruim 100 jaar en is pedagogisch geïnspireerd door Rudolf Steiner. In Nederland startte de eerste vrijeschool in 1923 in Den Haag.

Momenteel zijn er in Nederland ongeveer 100 vrije basisscholen en 25 scholen en vrijeschoolafdelingen in het voortgezet onderwijs. De dichtstbijzijnde vrijescholen voor voortgezet onderwijs vind je in Breda, Rotterdam, Tilburg, Vlissingen en Antwerpen.

Het 'vrije' in vrijeschoolonderwijs verwijst naar de wens om het onderwijs naar eigen inzichten in te richten. Zonder al te grote beïnvloeding vanuit de overheid en het bedrijfsleven dus. Wij willen onderwijs bieden dat gericht is op de gezonde ontwikkeling van jongeren, tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassenen. En ons niet alleen richten op diplomering en voorbereiding op studie en werk. We wensen onderwijs waarin jonge mensen zich in vrijheid kunnen ontwikkelen.

Dat doel wordt helder onder woorden gebracht in het onderstaande citaat van Rudolf Steiner.

"De vraag is niet wat de mens moet kunnen en weten teneinde zich in de bestaande sociale orde te kunnen voegen; maar wel, wat er in aanleg in de mens aanwezig is en in hem ontwikkeld kan worden. Pas dan kan de opgroeiende generatie, de maatschappij steeds opnieuw met nieuwe krachten verrijken."

Binnen het vrijeschoolonderwijs staat de brede ontwikkeling van elke leerling centraal. Het onderwijs is niet alleen gericht op het behalen van diploma's (kwalificatie), maar ook op de sociale en persoonlijke ontwikkeling van elke leerling. Onderwijs waarin hoofd, hart en handen - het denken, voelen en willen - in de leerling wordt aangesproken. Zodat elke leerling zichzelf en de eigen kwaliteiten leert kennen en sociaal en maatschappelijk goed leert functioneren.

HOE DOEN WE HET?

Er wordt gewerkt met heterogene klassen. In de 7e en 8e klas, in de eerste twee leerjaren, zitten leerlingen van alle niveaus (mavo, havo en vwo) bij elkaar in de klas. Dat heeft veel voordelen. De klas is op die manier een evenwichtiger weerspiegeling van de samenleving. Leerlingen met verschillende achtergronden, kwaliteiten en vaardigheden blijven minimaal twee jaar bijeen. Zij leren elkaar kennen en waarderen en leren veel van elkaar. De keuze voor een examenniveau wordt uitgesteld tot het 14e of 15e levensjaar. Zo kunnen zij rustig groeien en ontdekken wat ze kunnen en willen.

Op de vrijeschool leer je niet alleen voor het diploma (kwalificatie), maar leer je ook voor het leven. Je leert vanuit ervaring en ook door 'te doen'. Je leert jezelf en de ander goed kennen en met elkaar omgaan. Je leert je eigen competenties, mogelijkheden en wensen kennen. En je leert voor het leven in verbinding met de hele wereld om je heen.

LESSEN

Op de vrijeschoolafdeling zijn er drie soorten lessen:

- Periodelessen
- Vaklessen
- Kunst- en praktijklessen

Periodelessen

Daarvoor gebruiken we een speciale vorm van thematisch onderwijs die op alle vrijescholen gebruikt wordt: het 'periodeonderwijs'. De leerlingen in een klas werken dan drie weken achtereen, de eerste uren van elke lesdag, aan een en hetzelfde thema. De klas heeft dus elke lesdag van de week de eerste lesuren periodeonderwijs.

In die tijd wordt een thema aangeboden dat de normale vakkenindeling overstijgt. Er worden geen boeken of methodes gebruikt. De leraar biedt stof aan en begeleidt de leerlingen bij leren en onderzoeken. Alle leerlingen maken verslagen van de lesstof in het 'periodeschrift'; ze maken op die manier hun eigen lesboeken.

De stof wordt op veel manieren aangeboden: verhalen, teksten (bronnen), filmpjes en blogs, excursies, gastsprekers. Daarnaast worden veel verschillende werkvormen gebruikt. Leerlingen zoeken informatie, houden interviews, maken verslagen of

filmpjes en presenteren aan elkaar. Zowel individueel als in groepsverband. Door dat rijke aanbod leren leerlingen heel goed vanuit verschillende bronnen informatie op te nemen, te ordenen, vast te leggen en te presenteren.

Na een periode van drie weken, bijvoorbeeld 'geschiedenis', volgt dan een volgende periode van drie weken, bijvoorbeeld 'sterrenkunde' of 'biologie'.

In de eerste leerjaren worden periodes gegeven als: ontdekkingsreizen, poëzie, culturele antropologie, scheikunde, natuurkunde, biologie en sterrenkunde. Er zijn ook periodes Nederlands en wiskunde. De thema's en de manier van werken sluiten aan bij de leeftijdsfase van de jongeren. Bij hun interessegebied en bij de mogelijkheden van de jongeren op een bepaalde leeftijd. Zie een voorbeeld van periodethema's in klas 7 en 8 op de volgende pagina.

Vaklessen

Er zijn ook vaklessen. Dat zijn lessen die ook op alle andere scholen gegeven worden. In onze vaklessen wordt onder andere wiskunde, Nederlands, Engels, Frans, Duits en Lichamelijke Opvoeding aangeboden. In deze vaklessen kunnen wel lesmethodes gebruikt worden.

Er is ook een mentor- en studie-uur.

Kunst- en praktijklessen

Daarnaast worden veel praktische en kunstvakken aangeboden. Van houtbewerken en tekenen, via drama, koken en smeden tot textiel en koorzang. Idee hierachter is dat op school niet alleen het denken wordt aangesproken, maar ook het voelen (kunst) en het willen (praktijk). En dat daardoor een gezonde en harmonieuze ontwikkeling kan worden ondersteund. Het gaat hierbij om 6 tot 8 lesuren per week.

ACTIVITEITEN

Er is een kennismakingsweek aan het begin van het jaar en in elk schooljaar een kampweek of werkweek. Er zijn regelmatig presentaties en voorstellingen.

Door het jaar heen worden jaarfeesten gevierd, dat zijn feesten die de seizoenen volgen: herfst, zomer, winter (Kerst) en voorjaar.

Een heel breed programma dus, om 'te leren voor het leven'.

WIE GEVEN ER LES?

Elke klas heeft een klassenleraar of mentor. Deze leerkracht geeft een groot deel van de periodelessen en daarnaast een vakles, kunstles of studieles.

De mentor verzorgt ook elke week een mentoruur, waarin alle zaken die spelen op de afdeling besproken kunnen worden. Mentoren zijn leraren met veel ervaring in het vrijeschoolonderwijs, met name in de klassen 7 en 8. De mentor gaat met de klas mee, van klas 7 tot en met klas 8.

Daarnaast zijn er vakleraren voor een aantal vakken. Dit zijn docenten van het MollerJuvenaat die gekozen hebben om op de vrijeschoolafdeling te gaan werken en zich willen bekwamen in de vrijeschoolpedagogie.

PERIODETHEMA'S

KLAS 7

weken	vakgebied	thema
3	geschiedenis 1	ontdekkingsreizen
3	geschiedenis 2	Renaissance en vaderlandse geschiedenis
4	aardrijkskunde	Europese landen en volken
3	sterrenkunde	waarnemen sterrenhemel
3	Nederlands 1	creatief schrijven
3	Nederlands 2	poëzie, zelf schrijven
3	wiskunde/rekenen 1	algebra, negatieve getallen
3	wiskunde/rekenen 1	inleiding vlakke meetkunde
3	scheikunde	verbrandingsprocessen
3	natuurkunde	mechanica
3	biologie	voeding
3	verzorging	persoonlijke verzorging en seksualiteit
1	werkweek	boerderij

KLAS 8

weken	vakgebied	thema
3	geschiedenis 1	uitvindingen, industriële revolutie
3	geschiedenis 2	tijd van wereldoorlogen
4	aardrijkskunde	culturele antropologie
3	economie	productie, consumptie, inkomen
3	Nederlands 1	literatuur en stijlvormen
3	wiskunde/rekenen 1	vlakke meetkunde
3	wiskunde/rekenen 1	ruimtelijke meetkunde
3	scheikunde	voedingsstoffen
3	natuurkunde 1	de vier elementen
3	natuurkunde 2	geluid, licht, elektriciteit
3	biologie	het skelet
3	burgerschapsvorming	
1	werkweek	survivalkamp

Niet op de volgorde dat ze aangeboden worden

MEER WETEN?

OP **DONDERDAGAVOND 25 JANUARI 2024** ORGANISEREN WE OM **19.00 UUR** EEN **VRIJESCHOOLAVOND** VOOR OUDERS, LEERKRACHTEN EN GROEP 7 EN 8 LEERLINGEN. MELD JE AAN VIA DEZE [LINK](#).

TIJDENS DEZE AVOND VERZORGEN WE EEN ALGEMENE PRESENTATIE VOOR OUDERS EN LEERKRACHTEN DIE NOG NIET BEKEND ZIJN MET HET VRIJESCHOOLONDERWIJS EN GELIJKTIJDIG EEN VRAGENUUR VOOR DE OUDERS EN LEERKRACHTEN DIE IN SEPTEMBER DE EERSTE BIJeenKOMST HEBBEN BIJGEWOOND EN VERDER GEÏNFORMEERD WILLEN WORDEN. VOOR LEERLINGEN HEBBEN WE EEN APART PROGRAMMA OM KENNIS TE MAKEN MET HET VRIJESCHOOLONDERWIJS.

